

Ändringar i lagen om elcertifikat – tilldelningsprinciper och förhandsbesked

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande proposition 2008/09:92 om ändringar i lagen (2003:113) om elcertifikat – tilldelningsprinciper och förhandsbesked – samt 8 motioner.

I propositionen föreslås ändringar i nyssnämnda lag som bl.a. möjliggör tilldelning av elcertifikat för ökad produktionskapacitet för samtliga förnybara energikällor på liknande sätt som i dag gäller för vattenkraft. Vidare kommer aktörer i vissa fall att kunna begära förhandsbesked om möjligheterna till godkännande för tilldelning av elcertifikat.

Utskottet tillstyrker de föreslagna ändringarna, dock bör tidpunkten för ikraftträdandet senareläggas till den 1 maj 2009.

Med anledning av väckta motioner behandlar utskottet frågor om ytterligare stöd till förnybar elproduktion, mål för elcertifikatssystemet, certifikatberättigad elproduktion och en internationell elcertifikatsmarknad. Samtliga behandlade motionsyrkanden avstyrks. Avvikande uppfattningar redovisas i 7 reservationer (s, v, mp).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	4
Utskottets överväganden	5
Propositionen	5
Motionerna	6
Vissa kompletterande uppgifter	7
Utskottets ställningstagande	12
Inledning	12
Ändring i lagen om elcertifikat	12
Ytterligare stöd till förnybar elproduktion	13
Mål för elcertifikatssystemet	14
Certifikatberättigad elproduktion	14
En internationell elcertifikatsmarknad	15
Reservationer	17
1. Ytterligare stöd till förnybar elproduktion, punkt 2 (v)	17
2. Ytterligare stöd till förnybar elproduktion, punkt 2 (mp)	18
3. Mål för elcertifikatssystemet, punkt 3 (s, v, mp)	19
4. Certifikatberättigad elproduktion, punkt 4 – motiveringen (s)	20
5. Certifikatberättigad elproduktion, punkt 4 (v)	21
6. Certifikatberättigad elproduktion, punkt 4 (mp)	22
7. En internationell elcertifikatsmarknad, punkt 5 (v)	23
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	24
Propositionen	24
Följdmotionen	24
Motioner väckta med anledning av proposition 2008/09:9	24
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2008	25
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	26

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Ändring i lagen om elcertifikat**

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2003:113) om elcertifikat, dock med den ändringen att tidpunkten för ikraftträdandet bestäms till den 1 maj 2009. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2008/09:92.

2. **Ytterligare stöd till förnybar elproduktion**

Riksdagen avslår motionerna 2008/09:N3 yrkande 2, 2008/09:N11 yrkandena 2 och 3, 2008/09:N280 och 2008/09:N375 yrkande 5.

Reservation 1 (v)

Reservation 2 (mp)

3. **Mål för elcertifikatssystemet**

Riksdagen avslår motionerna 2008/09:N2 yrkande 3 och 2008/09:N375 yrkande 4.

Reservation 3 (s, v, mp)

4. **Certifikatberättigad elproduktion**

Riksdagen avslår motionerna 2008/09:MI457 yrkande 2, 2008/09:MI502 yrkande 27, 2008/09:N11 yrkande 1 och 2008/09:N385.

Reservation 4 (s) – motiveringen

Reservation 5 (v)

Reservation 6 (mp)

5. **En internationell elcertifikatsmarknad**

Riksdagen avslår motion 2008/09:N375 yrkande 6.

Reservation 7 (v)

Stockholm den 26 februari 2009

På näringsutskottets vägnar

Karin Pilsäter

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Pilsäter (fp), Tomas Eneroth (s), Björn Hamilton (m), Carina Adolfsson Elgestam (s), Maria Plass (m), Jan Andersson (c), Alf Eriksson (s), Krister Örnfjäder (s), Marie Weibull Kornias (m), Karin Åström (s), Mikael Oscarsson (kd), Staffan Anger (m), Kent Persson (v), Börje Vestlund (s), Liselott Hagberg (fp), Per Bolund (mp) och Cecilie Tenfjord-Toftby (m).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlas

dels proposition 2008/09:92 om ändringar i lagen (2003:113) om elcertifikat – tilldelningsprinciper och förhandsbesked,

dels en motion som väckts med anledning av propositionen,

dels två motioner som väckts med anledning av proposition 2008/09:9 om ändringar i lagen (2003:113) om elcertifikat,

dels fem motioner från den allmänna motionstiden 2008.

Upplysningar och synpunkter i ärendet har inför utskottet lämnats av företrädare för Sveriges Energiföreningars Riksorganisation, Småkraftverkens Riksförening och Svensk Vindkraftförening.

Bakgrund

För att främja elproduktion från förnybara energikällor infördes den 1 maj 2003 ett system med elcertifikat. Den 1 januari 2007 genomfördes en rad ändringar i lagen (2003:113) om elcertifikat, vilka syftade till att effektivisera och renodla systemet. Bland annat höjdes målet för produktion av förnybar el, och stödperioden begränsades i tiden.

Tilldelningsperioden för de produktionsanläggningar som var i drift när stödsystemet inrättades upphör vid utgången av 2012 eller 2014. Innehavare av produktionsanläggningar för förnybar el har emellertid redan, trots att inga tilldelningsperioder ännu har löpt ut, ansökt hos Energimyndigheten om tilldelning av elcertifikat för ytterligare en period för att anläggningarna är att anse som nya. I samband med behandlingen av sådana ärenden har det uppmärksammats att det finns behov av att kunna lämna förhandsbesked om möjligheten till godkännande för tilldelning. Vidare har det framkommit att det finns skäl att stimulera en ökad produktion av förnybar el genom att införa andra möjligheter till fortsatt tilldelning för vissa investeringar utan att anläggningen som helhet ska betraktas som ny. En översyn har därför genomförts och en promemoria har utarbetats inom Näringsdepartementet.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i lagen om elcertifikat, dock med den ändringen att tidpunkten för ikraftträdandet bestäms till den 1 maj 2009. Därtill avslår riksdagen 12 motionsyrkanden.

Jämför reservationerna 1 (v), 2 (mp), 3 (s, v, mp), 4 (s), 5 (v), 6 (mp) och 7 (v).

Propositionen

I propositionen föreslås vissa ändringar i lagen (2003:113) om elcertifikat.

Enligt regeringen bör det införas en möjlighet att tilldela elcertifikat vid investeringar i varaktigt ökad produktionskapacitet för samtliga förnybara energikällor på liknande sätt som i dag gäller för vattenkraft. Den ökade produktionen av förnybar el som följer av investeringar i produktionshöjande åtgärder ska berättiga innehavaren av en anläggning att bli tilldelad elcertifikat under 15 år från den dag då produktionen av förnybar el ökade, dock längst t.o.m. utgången av 2030. Åtgärder som kan ge rätt till tilldelning kan exempelvis vara ökad installerad effekt eller minskade förluster i energiomvandlingssystemet. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten ska få meddela föreskrifter om villkoren för att en ökad produktionskapacitet ska berättiga till elcertifikat. När det gäller ökad produktionskapacitet i anläggningar där el produceras med användande av vattenkraft tas kravet bort på att anläggningen ska ha varit i drift vid utgången av april 2003.

Vidare föreslås att kravet tas bort som gäller att tilldelningsperioden ska ha löpt ut för att en ansökan ska kunna prövas för en produktionsanläggning som är eller har varit godkänd för tilldelning av elcertifikat ska anses som en ny anläggning. Därtill ändras utgångspunkten för beräkningen av 15-årsperioden till 15 år från den tidpunkt då anläggningen är att anse som ny enligt tillsynsmyndighetens beslut om godkännande för tilldelning av elcertifikat. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten ska i likhet med vad som nu gäller få meddela föreskrifter om de åtgärder som krävs för att en anläggning ska anses som ny. I propositionen meddelar regeringen även sin avsikt att i samråd med tillsynsmyndigheten och branschen låta utarbeta närmare föreskrifter för när en anläggning är att anse som ny.

Regeringen anser även att det är angeläget att det införs en bestämmelse som ger tillsynsmyndigheten rätt att lämna förhandsbesked. Förslaget innebär att tillsynsmyndigheten, efter ansökan från produktionsanläggningens

innehavare, ska lämna förhandsbesked om möjligheten till godkännande för tilldelning av elcertifikat vid ökad produktionskapacitet eller för ny anläggning. Ett förhandsbesked ska endast avse om de tänkta åtgärderna är sådana att de berättigar till godkännande för tilldelning, inte hur stor tilldelningen kommer att bli. Förhandsbeskedet ska under vissa förutsättningar kunna återkallas.

För att undvika att tilldelningsreglerna utnyttjas för anläggningar som tidigare redan fått tilldelning av elcertifikat införs en begränsning, vilken innebär att om en anläggnings godkännande för tilldelning har återkallats får inte elcertifikat tilldelas för samma produktionsanläggning om anläggningen endast har flyttats till en ny plats.

Dessutom föreslås vissa ändringar i lagens 3 kap. 2 § och 7 kap. 1 §. I proposition 2008/09:9 om ändringar i lagen om elcertifikat, vilken riksdagen godkänt (bet. 2008/09:NU8), infördes bl.a. ett nytt registreringsförfarande för elintensiva industrier fr.o.m. den 1 januari 2009. Vid beredningen av den proposition som nu förelagts riksdagen har framkommit att vissa hänvisningar i lagen om elcertifikat behöver korrigeras med anledning av de ändringar som då gjordes.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 april 2009. Därtill föreslås att bestämmelsen i 3 kap. 2 § ska tillämpas fr.o.m. den 1 januari 2009 i sin nya lydelse, eftersom reglerna om det nya registreringsförfarandet trädde i kraft den 1 januari 2009 och certifikatkonton måste kunna registreras från och med detta datum.

Motionerna

En motion har väckts med anledning av propositionen. I betänkandet behandlas dessutom två motioner som väcks med anledning av proposition 2008/09:9 om ändringar i lagen (2003:113) om elcertifikat och fem motioner från allmänna motionstiden 2008.

I motion 2008/09:N11 (mp), som väckts med anledning av den nu aktuella propositionen, förordas ett tillkännagivande om att ny vattenkraft bör tas bort ur elcertifikatssystemet och således inte kunna berättiga till nya certifikat. Vidare föreslås att nyinvesteringar i befintliga kraftverk ska kunna ge rätt till nya elcertifikat även om verket inte uppnår nystandard. Enligt motionären bör en investering på en andel av nybyggnadspriset ge rätt till samma andel av elcertifikaten som det ursprungliga verket hade. Avslutningsvis förordas att även andra ökningarna än nyinvesteringar ska kunna utgöra skäl för nya elcertifikat. Det kan exempelvis handla om ett förändrat värmeunderlag eller byte från fossila till förnybara bränslen för ett kraftvärmeverk.

I motion 2008/09:N2 (s), som väckts med anledning av proposition 2008/09:9, sägs att en successivt höjd ambitionsnivå i elcertifikatssystemet är nödvändig för att möjliggöra en fortsatt utbyggnad av förnybar el. Motio-

närerna menar att riksdagen därför bör begära att regeringen snarast återkommer med ett förslag om hur elcertifikatssystemet ska utformas för att uppnå ett mål om 30 TWh ny förnybar el till 2020.

Att det införs ett system som garanterar ett fast pris för producenter av el från förnybara energislag under en viss tid, exempelvis tio år, förordas i motion 2008/09:N280 (m).

En översyn av elcertifikatssystemet efterlyses i motion 2008/09:N375 (v). Motionärerna anser att ett nytt och högre mål för antalet producerade TWh bör fastställas. Vidare förordas att det införs en nedtrappningsfas för de anläggningar som ska lämna elcertifikatssystemet för att inte riskera att dessa anläggningar slutar producera förnybar el. Därtill menar motionärerna att regeringen måste satsa på förhandlingar med andra länder för att sprida elcertifikatssystemet.

Enligt vad som sägs i motion 2008/09:MJ457 (v) bör den småskaliga vattenkraften uteslutas ur systemet med elcertifikat. Motionärerna framhåller att många viktiga vattenmiljöer hotas av en utbyggd vattenkraft.

Behovet av en ökad kvotplikt och ett fast pris för omogna elproduktions-tekniker framhålls i motion 2008/09:N3 (mp), som också väckts med anledning av proposition 2008/09:9. Motionärerna begär ett riksdagsuttalande om att det ska införas ett garantipris för nya leverantörer av el från sol-, vind-, bio- och vågenergi.

I motion 2008/09:N385 (mp) förordas ett riksdagsuttalande om att ny vattenkraft och torvbrytning inte ska berättiga till några elcertifikat.

Även i motion 2008/09:MJ502 (mp) argumenteras för att reglerna för elcertifikatssystemet ändras så att nybyggnad av vattenkraft inte längre får stöd.

Vissa kompletterande uppgifter

Elcertifikatssystemets framtida utformning

Våren 2006 fastställde riksdagen (prop. 2005/06:154, bet. 2005/06:NU17) målet att produktionen av el från förnybara energikällor ska öka med 17 TWh till 2016 jämfört med 2002 års nivå. I detta sammanhang bestämdes även att tilldelningen av elcertifikat ska upphöra vid utgången av år 2030. I propositionen redovisades också prognoser för ny förnybar el baserat på de föreslagna kvotnivåerna. Kvotnivåerna kommer att trappas upp fram till 2016 då de når 17 TWh, och därefter görs en nedtrappning till utgången av 2030. Enligt denna prognos ska elcertifikatssystemet ha bidragit med sammanlagt ca 18 TWh ny förnybar elproduktion till 2030. Den dåvarande regeringen redovisade även sin bedömning att den långsiktiga utvecklingen av elcertifikatssystemet bör följas upp och utvärderas vid återkommande översyner, som bör ske vart femte år med start vid en kontrollstation 2012. I sitt ställningstagande framhöll utskottet att den allmänna långsiktiga utvecklingen av elcertifikatssystemet självfallet löpande bör följas

upp. Utskottet instämde även i regeringens bedömning att sådana utvärderingar bör ske vid återkommande översyner vart femte år, och utskottet noterade att nästa kontrollstation skulle genomföras 2012.

I januari 2008 presenterade Europeiska kommissionen sitt klimat- och energipaket. En del av paketet är ett direktiv för främjande av användningen av förnybar energi. Där föreslås att medlemsstaterna senast i mars 2010 ska sätta upp sektorsmål och presentera nationella handlingsplaner för hur målen ska nås. Energimyndigheten har i regleringsbrev för år 2009 (N2008/8496/E) fått i uppdrag att till Regeringskansliet senast den 1 februari 2010 redovisa ett förslag till den nationella handlingsplan som Sverige enligt artikel 4 i EU:s direktiv för användningen av energi från förnybara energikällor är ålagt att ta fram.

Vidare kan erinras om att regeringen i den proposition som nu behandlas (prop. 2008/09:92) framhåller sin avsikt att kontinuerligt följa upp elcertifikatssystemet och föreslå förbättringar. Regeringen avser även att, utöver den kontinuerliga uppföljningen, vid lämpligt tillfälle göra en översyn av lagtexterna i deras helhet för att regelverket ska bli mer enhetligt och lättillgängligt.

Beslut om elcertifikatssystemet hösten 2008

Riksdagen beslutade hösten 2008 om vissa ändringar i lagen om elcertifikat (prop. 2008/09:9, bet. 2008/09:NU8). Beslutet innebar bl.a. att en ny definition av elintensiva industrier infördes i lagen. Utgångspunkten för att ett företag eller en del av ett företag ska registreras som elintensiv industri är elanvändningen i förhållande till förädlingsvärdet av den elintensiva industrins produktion. Därtill infördes en möjlighet att registreras som elintensiv industri om en verksamhet medför att avdrag får göras för skatt på el enligt lagen (1994:1776) om skatt på energi. I detta sammanhang tog ett enigt utskott även initiativ till ett riksdagsuttalande med innebörden att regeringen bör granska effekterna av de olika klimat- och energipolitiska styrmedlen för den internationellt konkurrensutsatta elintensiva industrin.

Vattenkraft och elcertifikat

Enligt 2 kap. 2 § lagen om elcertifikat är en innehavare av en anläggning där el produceras med användning av vattenkraft berättigad att bli tilldelad elcertifikat om produktionen sker i följande typer av anläggningar:

1. en anläggning som var i drift vid utgången av april 2003 och som då hade en installerad effekt som inte var högre än 1 500 kW,
2. en anläggning som har tagits ur drift före den 1 juli 2001 och som därefter tagits i drift efter utgången av år 2002,
3. en anläggning som tagits i drift första gången efter utgången av år 2002.

I detta sammanhang kan tydliggöras att punkterna 2 och 3 ovan inte omfattar någon effektgräns och således avser såväl småskalig som storskalig vattenkraft. Som framgår av punkt 1 ovan går gränsen för vad som anses vara småskalig vattenkraft vid en installerad effekt om högst 1 500 kW.

Våren 2006 beslutade riksdagen att den småskaliga vattenkraften skulle fasas ut ur elcertifikatssystemet (prop. 2005/06:100, prop. 2005/06:154, bet. 2005/06:NU17). Beslutet innebar emellertid ingen inskränkning beträffande ny storskalig vattenkraft, som även fortsatt skulle berättiga till elcertifikat. I sitt ställningstagande framhöll utskottet bl.a. att den höga elprisnivån tillsammans med elcertifikatssystemet hade ökat intresset för att återstarta elproduktion i äldre nedlagda små vattenkraftsanläggningar, men också för att bygga ut vattenkraften i opåverkade vattendrag. Utskottet hade därför förståelse för regeringens argumentation för förslaget att begränsa tilldelningen av elcertifikat för den småskaliga vattenkraften i syfte att minska risken för en växande konflikt med de uppställda miljöpolitiska målsättningarna. I en reservation (m, kd, c) argumenterades för att riksdagen skulle avslå regeringens förslag om avveckling av certifikatssystemet för den småskaliga vattenkraften.

Hösten 2006 beslutade riksdagen (prop. 2006/07:1, bet. 2006/07:NU3) om ett återtagande av det beslut riksdagen fattade våren 2006 om att fasa ut den småskaliga vattenkraften från systemet med elcertifikat. Enligt vad som beslutades hösten 2006 skulle principerna för tilldelning av elcertifikat för el som produceras i en vattenkraftsanläggning med en installerad effekt om högst 1 500 kW vara desamma som för övriga anläggningar i elcertifikatssystemet. I sitt ställningstagande framhöll utskottet att det beslut riksdagen tog våren 2006 var principiellt felaktigt. Avvikande uppfattningar framfördes i tre reservationer (s; v; mp).

Torv och elcertifikat

Den 1 april 2004 utökades elcertifikatssystemet till att även omfatta torv som bränsle i kraftvärmeanläggningar. Genom att göra elproduktion från förbränning av torv elcertifikatsberättigande skulle undvikas att torv som bränsle i kraftvärmeverk konkurrerades ut av kol. Elproduktion genom torvförbränning i ett kraftvärmeverk blev i och med förändringen berättigad till elcertifikat. Inom EU:s system för handel med utsläppsrätter kräver torvedning dock utsläppsrätter då bränslet betraktas som koldioxidemitterande.

Verket för näringslivsutveckling (Nutek), Energimyndigheten, Naturvårdsverket och Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) gavs av den tidigare regeringen ett uppdrag avseende de ekonomiska förutsättningarna i vissa regioner mot bakgrund av situationen i torvbruket. Myndigheterna presenterade i juni 2006 sin slutrapport (M2005/6132/E), vilken sammanfattningsvis visade att energitorvnäringsen kommer att slås ut givet nuvarande (nationella och internationella) förutsättningar. Ska energitorvbran-

schen finnas kvar även fortsättningsvis, krävs ett sammanvägt politiskt ställningstagande utifrån det faktaunderlag som myndigheterna har redovisat samt andra underlag och bedömningar, sadet det i rapporten.

Regeringen beslutade i april 2007 att uppdra åt Energimyndigheten och Naturvårdsverket att utreda förutsättningarna för att ta hänsyn till ett klimatanpassat torvbruk. Den första delen av uppdraget redovisades hösten 2007. I rapporten om emissionsfaktorer konstateras bl.a. att det inför den då kommande utsläppshandelsperioden (2008–2012) saknades möjligheter att sätta ned emissionsfaktorn för förbränning av torv i anläggningar som ingår i EU:s system för handel med utsläppsrätter. Uppdragets andra del redovisades i mars 2008. I rapporten om certifikatsystem för torv analyseras olika möjliga alternativa styrmedelsutformningar som ger ett mer direkt stöd till torvbranschen för att kunna neutralisera effekterna av EU:s utsläppshandelssystem. Bland annat har frågan om att inrätta ett särskilt certifikatsystem för energitorv utretts. Även andra möjligheter och styrmedelsalternativ värderas i rapporten, liksom möjligheterna till en gemensam marknad för torvcertifikat med Finland. Rapporten bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Minimipriser för elcertifikaten

När elcertifikatsystemet infördes i Sverige fanns ett garantipris för elcertifikat. Detta upphörde efter 2007. Syftet med garantipriset var att minska risken för mycket låga certifikatpriser under systemets inledande år. Garantin kom aldrig att utnyttjas, eftersom certifikatpriserna legat på en betydligt högre nivå än garantipriset.

Utskottet har vid upprepade tillfällen behandlat motioner som innehållit förslag om införandet av ett fastprissystem. Våren 2007 avstyrkte utskottet (bet. 2006/07:NU9) en motion vari ett uttalande förordades om att regeringen skulle låta utreda införandet av lägstaprisgarantier i elcertifikatsystemet och återkomma med förslag till riksdagen. I sitt ställningstagande erinrade utskottet bl.a. om de beslut riksdagen tagit våren 2006 om ändringar i lagen om elcertifikat i syfte att effektivisera systemet. Vidare påmindes om de kontrollstationer som då aviserats, och utskottet ansåg att ett ställningstagande till elcertifikatsystemets effektivitet och behov av eventuella förändringar borde anstå till efter dessa kontrollstationer. En avvikande uppfattning redovisades i en reservation (mp).

En internationell elcertifikatsmarknad

Näringsminister Maud Olofsson deklarerade i juni 2008, tillsammans med den norske energiministern, ambitionen att undersöka förutsättningarna för en gemensam elcertifikatsmarknad. I detta sammanhang påpekades att det förslag till direktiv för att främja användningen av förnybar energi som Europeiska kommissionen presenterade i januari 2008 sätter avgörande ramar för en gemensam elcertifikatsmarknad. Det fortsatta arbetet med en

gemensam marknad ska därför anpassas till arbetet med nyssnämnda direktiv, vilket bl.a. innebär att ett beslut om direktivet inväntas innan detta arbete fortskrider, sades det.

Ambitionen om att utvidga elcertifikatssystemet till andra länder har dock funnits med sedan systemet infördes. Redan våren 2003 uttalade den dåvarande regeringen (prop. 2002/03:40) att fördelarna med ett elcertifikatssystem kommer till sin rätt framför allt då en internationell handel möjliggörs. I propositionen om program för energieffektivisering, m.m. (prop. 2003/04:170) utvecklade regeringen sina skäl för att en internationell elcertifikatsmarknad bör etableras och redogjorde för det arbete som påbörjats av norska myndigheter, i syfte att införa ett elcertifikatssystem. En gemensam elcertifikatsmarknad med Norge planerades således som ett första steg i en internationell utveckling. Ett förberedelsearbete inför en gemensam marknad i Sverige och Norge påbörjades 2004.

Energimyndigheten redovisade i januari 2005 ett uppdrag om konsekvenserna av en utvidgad elcertifikatsmarknad. Utöver mer marknadsrelaterade frågor har myndigheten behandlat de krav som bör ställas för att andra länder ska kunna ansluta sig till systemet. Som ett led i detta arbete har Kommerskollegium redovisat ett uppdrag om utvidgning av elcertifikatshandeln – EU och WTO rörande ett öppet system för handel med elcertifikat. Kommerskollegium anförde i huvudsak att ett öppet system för handel med elcertifikat mellan flera länder skulle ta till vara fördelarna med ett certifikatssystem. Att bara två länder deltar från början sågs inte som ett problem.

Även våren 2006 gjorde regeringen bedömningen att den svenska elcertifikatsmarknaden på sikt bör utvecklas till en internationell marknad (prop. 2005/06:154). Samtidigt konstaterades att det då saknades förutsättningar för en sådan utvidgning, men att det var lämpligt att inför den kommande översynen 2012 överväga en utvidgning av systemet. I propositionen anfördes att det vid denna tidpunkt saknades förutsättningar för att etablera en gemensam svensk-norsk certifikatmarknad.

Inom EU kan det sägas finnas fem olika grupper av stödsystem för att öka produktionen av el från förnybara energikällor. Dessa är inmatningspriser (fastprissystem), gröna certifikat, offentlig upphandling, skatteincitament och kvotbaserade stödsystem (utan certifikat). Inmatningspriser är det system som används av en majoritet av medlemsländerna. Systemet bygger på att producenter av förnybar el erhåller ett garanterat pris för den el som de säljer till elnätet. Detta pris betalas av elleverantörerna, vanligen distributörerna, till de inhemska producenterna av förnybar el. Gröna certifikat finns i, förutom i Sverige, ett flertal länder inom EU. Systemen är lite olika utformade, men har det gemensamt att de är marknadsbaserade instrument. Offentlig upphandling innebär att staten tar in anbud från företag som vill leverera förnybar el på kontraktbasis till ett visst pris. Skatteincitament inbegriper lite olika åtgärder som t.ex. skattelättnader, undantag från energiskatt, bidrag och investeringsstöd. Dessa är även van-

liga som komplement till andra styrmedel. Kvotssystem utan certifikat bygger på att kvoter sätts för varje år över hur mycket installerad effekt av förnybar el som kan tillkomma inom landet.

Nya riktlinjer för energipolitiken

Regeringen har för avsikt att senare under våren 2009 lämna förslag till riksdagen om riktlinjer för energi- och klimatpolitiken.

I början av februari 2009 meddelade partiledarna för Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna att de slutit en överenskommelse om energi- och klimatpolitiken. Överenskommelsen framgår av dokumentet En hållbar energi- och klimatpolitik för miljö, konkurrenskraft och trygghet. Enligt nyssnämnda dokument ska certifikatsystemet för förnybar elproduktion vidareutvecklas, och ett nytt mål i nivå med 25 TWh bör sättas för 2020. Den långsiktiga inriktningen för perioden därefter är en fortsatt successiv ökning av den förnybara elproduktionen. Vidare framgår av dokumentet att Energimyndigheten kommer att ges i uppdrag att analysera och utforma hur ambitionshöjningen i certifikatsystemet ska genomföras, och i detta sammanhang ska myndigheten även analysera möjligheterna till en utvidgad marknad för certifikatsystemet till fler länder.

För närvarande förs samtal mellan företrädare för regeringen och företrädare för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet om utformningen av den framtida energi- och klimatpolitiken.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottet tar först ställning till förslagen i propositionen och därefter till motionsyrkandena under rubrikerna Ytterligare stöd till förnybar elproduktion, Mål för elcertifikatsystemet, Certifikatberättigad elproduktion och En internationell elcertifikatsmarknad.

Ändring i lagen om elcertifikat

Förslagen i propositionen syftar bl.a. till att stimulera en ökad produktion av el från förnybara energikällor och ge företagen möjlighet att få bättre beslutsunderlag inför nya investeringar i anläggningar för förnybar elproduktion. Enligt utskottets uppfattning är det angeläget att tillvarata den potential till ökad förnybar elproduktion som finns vid olika produktionsanläggningar. Utskottet bejakar därför förslaget att införa en möjlighet att tilldela elcertifikat vid investeringar i varaktigt ökad produktionskapacitet. Vidare ansluter sig utskottet till förslaget att införa en möjlighet för innehavare av produktionsanläggningar att kunna få förhandsbesked om möjligheten att tilldelas elcertifikat vid ökad produktionskapacitet eller om

anläggningen är att betrakta som ny. För den som står inför ett investeringsbeslut är det angeläget att i förväg kunna få besked om möjligheten att kunna bli tilldelad elcertifikat. Utskottet ställer sig även bakom de övriga förordade ändringarna.

När det gäller ikraftträdandetidpunkten gör emellertid utskottet bedömningen att denna måste senareläggas till den 1 maj 2009 för att nödvändiga beslut ska hinna fattas och expedieras av statsmakterna i god tid innan lagändringarna träder i kraft. Denna ändring påverkar dock inte förslaget att bestämmelsen i 3 kap. 2 § i sin nya lydelse ska tillämpas fr.o.m. den 1 januari 2009.

Med det anförda tillstyrker alltså utskottet de föreslagna ändringarna i lagen om elcertifikat, dock med den ändringen att tidpunkten för ikraftträdandet bestäms till den 1 maj 2009.

Ytterligare stöd till förnybar elproduktion

Som i det föregående redovisats förordas i motion 2008/09:N11 (mp) dels att en nyinvestering i ett befintligt kraftverk ska ge rätt till nya elcertifikat i relation till investeringens storlek, dels att även andra öknings- än nyinvesteringar, t.ex. ett förändrat värmeunderlag eller byte från fossila till förnybara bränslen för ett kraftvärmeverk, ska utgöra grund för nya elcertifikat. Utskottet är emellertid av en annan uppfattning. Elcertifikatsystemet är inriktat på att stödja investeringar i förnybar elproduktion. Tanken har således inte varit att elcertifikaten ska vara ett driftsstöd utan när tilldelningsperioden är till ända ska anläggningen bära sina egna kostnader på de intäkter som fås från elförsäljningen. De förslag som utskottet i det föregående ställt sig bakom innebär att det införs nya möjligheter att få tilldelning av elcertifikat vid investeringar i ökad produktionskapacitet. Därmed finns en alternativ tilldelningsmöjlighet i stället för att kvalificera sig som ny anläggning och därigenom få en ny 15-årig tilldelningsperiod. I detta sammanhang vill utskottet även betona att det delar den uppfattning som förs fram i propositionen om att grundprincipen även fortsättningsvis bör vara att kraven ska vara höga för att en anläggning som tidigare tilldelats elcertifikat ska kunna anses som ny och därigenom kvalificera sig för en ny 15-årsperiod. Delrenoveringar av produktionsanläggningar som inte genererar någon produktionsökning ska således inte kunna tillräkna sig nya elcertifikat. I linje med det anförda avstyrker utskottet även förslaget i motion 2008/09:N375 (v) om att införa en nedtrappningsfas i elcertifikatsystemet.

Utskottet anser inte heller att produktionsökningar som tillkommer genom andra ingrepp än investeringar i varaktigt ökad produktionskapacitet ska kunna tilldelas nya elcertifikat under 15 år. För de åtgärder som förs fram i motion 2008/09:N11 (mp) i form av ett förändrat värmeunderlag eller byte från fossila till förnybara bränslen finns andra styrmedel, som t.ex. energiskatter som främjar utnyttjandet av förnybara bränslen.

När det gäller förslagen i motionerna 2008/09:N3 (mp) och 2008/09:N280 (m) om att införa ett garanterat minimipris för elcertifikaten har utskottet inte ändrat uppfattning sedan ett sådant förslag behandlades våren 2007 (bet. 2006/07:NU9). Utskottet ser således inget skäl för riksdagen att tillmötesgå motionärerna i denna fråga.

Med hänvisning till det anförda avstyrks samtliga här aktuella motioner i berörda delar.

Mål för elcertifikatssystemet

Det har i två motioner – 2008/09:N2 (s) och 2008/09:N375 (v) – förordats att riksdagen ska ta initiativ till att korrigera det uppställda målet för elcertifikatssystemet så att ambitionsnivån höjs. Med anledning därav vill utskottet anföra följande.

Riksdagen har fastställt målet att produktionen av el från förnybara energikällor ska öka med 17 TWh till år 2016 jämfört med 2002 års nivå. I januari 2008 kom EU-kommissionen med ett direktivförslag om främjande av förnybara energikällor. I förslaget föreslås ett bindande mål som säger att 20 % av energianvändningen i EU år 2020 ska komma från förnybara energikällor. För Sveriges del innebär förslaget att andelen förnybar elproduktion ska öka med drygt 9 procentenheter till år 2020 i förhållande till 2005 års nivå. Direktivet antas sannolikt under våren 2009. För att uppnå detta mål kommer stödsystemen för förnybar elproduktion att vara viktiga, och för svensk del innebär det rimligen att ett nytt mål inom elcertifikatssystemet behöver fastställas och att det närmare analyseras hur en sådan ambitionshöjning ska genomföras. Utskottet ser dock inget skäl till varför riksdagen skulle föregripa den pågående processen och ta ett initiativ till ett nytt mål. I stället bör sedvanlig beredning avvaktas och regeringens förslag inväntas.

Med hänvisning till det anförda avstyrks nämnda motioner i berörda delar.

Certifikatberättigad elproduktion

Angående kraven i motionerna 2008/09:N11 (mp), 2008/09:N385 (mp), 2008/09: MJ457 (v) och 2008/09: MJ502 (mp) om att begränsa möjligheten att tilldelas elcertifikat vid vattenkraftsproduktion vill utskottet anföra följande.

Vattenkraften är en värdefull tillgång för produktion av förnybar el och kommer även i framtiden att spela en central roll för landets elförsörjning. En bibehållen hög produktion av vattenkraft är en viktig del i arbetet med att motverka klimatförändringar och en nödvändig förutsättning för att uppnå de mål för förnybar energi som ställts upp inom Europeiska unionen. Som utskottet i tidigare sammanhang gett uttryck för bör de stora möjligheter som finns att effektivisera befintliga vattenkraftverk och bygga ut sådan vattenkraft som ingår i elcertifikatssystemet tillvaratas. Det är samtidigt angeläget att i detta sammanhang betona att de fyra outbyggda

älvarna och andra i miljöbalken skyddade vattenområden ska bevaras. Beträffande de farhågor som motionärerna framför, bl.a. om effekter på naturen, vill utskottet understryka att all eventuell utbyggnad av vattenkraften självfallet måste vara föremål för miljöprövning enligt gällande lagar. Genom miljöprövningar kan de uppställda miljöpolitiska målsättningarna upprätthållas och skyddsvärda vattendrag bevaras. Härvid bör påminnas om att Miljöprocessutredningen för närvarande genomför en översyn av bestämmelserna om tillståndsprövning av miljöfarlig verksamhet och vattenverksamheter i miljöbalken. Vad gäller den småskaliga vattenkraften vill utskottet även erinra om att en av grundprinciperna som systemet med elcertifikat bygger på är att olika förnybara energikällor ska konkurrera med varandra så att den mest kostnadseffektiva elproduktionen byggs först. Därför korrigerade riksdagen hösten 2006 det beslut om att utesluta den småskaliga vattenkraften från systemet med elcertifikat som tidigare hade tagits. Sammanfattningsvis delar utskottet således inte uppfattningen i tidigare omnämnda motioner, varken när det gäller att all vattenkraft ska undantas eller att den småskaliga vattenkraften ska undantas från systemet med elcertifikat.

När det gäller kravet i motion 2008/09:N385 (mp) om att torven ska uteslutas ur elcertifikatssystemet vill utskottet erinra om det arbete som bedrivs för att se över hur ett klimatanpassat torvbruk lämpligen ska kunna stödjas. Innan denna beredning slutförts bör inte riksdagen göra något nytt ställningstagande beträffande torvens ställning inom elcertifikatssystemet.

Med hänvisning till det anförda avstyrks samtliga här aktuella motionsyrkanden.

En internationell elcertifikatsmarknad

Med anledning av vad som anføres i motion 2008/09:N375 (v) om behovet av att sprida elcertifikatssystemet till andra länder vill utskottet anföra följande.

Ambitionen att utvidga elcertifikatssystemet till att omfatta även andra länder har funnits med sedan systemet infördes. Motiven för detta var dels miljömässiga, dels att göra systemet mer robust. Tanken var att en internationell handel med elcertifikat skulle bidra till en bättre fungerande marknad med högre likviditet och ökad omsättning. Vidare skulle det skapa en högre effektivitet och en ökad press på produktionskostnaderna för den förnybara elproduktionen. Därigenom skulle en internationell elcertifikatsmarknad skapa bättre förutsättningar för att hålla nere konsumenternas kostnader för en ökad förnybar elproduktion.

Sedan elcertifikatssystemet inrättades har ett arbete bedrivits med syfte att försöka inrätta en gemensam elcertifikatsmarknad med Norge. Som i det föregående redovisats har näringsminister Maud Olofsson tillsammans med den norske energiministern deklarerat ambitionen att undersöka förut-

sättningarna för en gemensam marknad. Enligt den bedömning utskottet i den nuvarande situationen kan göra skulle en gemensam elcertifikatsmarknad kunna ge fördelar för bägge länderna när det gäller arbetet med såväl klimat- och miljömål som försörjningstrygghet genom att skapa förutsättningar för betydande investeringar i förnybar el. Även om utskottet ser fördelar med en utvidgad marknad för elcertifikat, finner utskottet inget skäl för riksdagen att i nuläget involvera sig i denna process.

Med hänvisning till det anförda avstyrks nämnda motion i berörd del.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Ytterligare stöd till förnybar elproduktion, punkt 2 (v)

av Kent Persson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09:N375 yrkande 5 och avslår motionerna 2008/09:N3 yrkande 2, 2008/09:N11 yrkandena 2 och 3 samt 2008/09:N280.

Ställningstagande

Inom de närmaste åren kommer de produktionsanläggningar som först trädde in i elcertifikatssystemet att få lämna det. Då systemet är utformat så att det blir ett omedelbart slut, dvs. att produktionsanläggningen inte längre tilldelas några elcertifikat då perioden i systemet löpt ut, finns det en risk för att vissa anläggningar läggs ned eller konverteras tillbaka till fossila bränslen. Att energibolag lägger ned en anläggning och bygger nytt för att kunna få sig tilldelat en ny omgång med elcertifikat innebär en onödig kapitalförstörelse och ett resursslöseri. Likaså vore det en olycklig utveckling om vissa anläggningar konverterades tillbaka till fossila bränslen, såsom t.ex. kol eller naturgas, och därigenom ökade koldioxidutsläppen. För att motverka en sådan utveckling anser jag, i likhet med vad som anförs i motion 2008/09:N375 (v), att det finns skäl att införa en nedtrappningsfas i elcertifikatssystemet. En sådan nedtrappningsfas skulle innebära att godkända produktionsanläggningars tilldelning av elcertifikat fortsätter efter det att tilldelningsperioden om 15 år löpt ut, men med ett reducerat antal elcertifikat som successivt fasas ut. Riksdagen bör genom ett uttalande begära att regeringen utreder denna fråga och återkommer med ett förslag som ligger i linje med vad som här anförs för att därigenom förhindra att produktionsanläggningar läggs ned eller konverteras till fossila bränslen. Med hänvisning till det anförda tillstyrks motion 2008/09:N375 (v) i berörd del.

Enligt min uppfattning bör de i detta avsnitt aktuella yrkandena i motionerna 2008/09:N3 (mp) och 2008/09:N280 (m) om ett fastprissystem eller yrkandena i motion 2008/09:N11 (mp) rörande nyinvesteringar i produktionsanläggningar inte föranleda någon åtgärd från riksdagens sida. De avstyrks således.

2. Ytterligare stöd till förnybar elproduktion, punkt 2 (mp)

av Per Bolund (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2008/09:N3 yrkande 2, 2008/09:N11 yrkandena 2 och 3 samt 2008/09:N280 och avslår motion 2008/09:N375 yrkande 5.

Ställningstagande

Jag har i det föregående ställt mig positiv till de förslag till ändringar i lagen om elcertifikat som regeringen framlagt. Samtidigt är det min bestämda uppfattning att ytterligare åtgärder måste vidtas för att främja produktionen av förnybar el och förhindra att de produktionsanläggningar som i dag tilldelas elcertifikat läggs ned. Av den proposition som nu förelagts riksdagen framgår att kraven för att en produktionsanläggning efter ombyggnad ska kunna anses som en ny anläggning, och därigenom kunna kvalificera sig för en ny 15-årsperiod med elcertifikat, även fortsatt kommer vara mycket höga och i praktiken innebära att en anläggning måste uppnå nybyggnadsstandard. Enligt min uppfattning bör detta krav modifieras så att även delrenoveringar av mer omfattande karaktär ska kunna generera tilldelning av nya elcertifikat. Exempelvis bör en renovering motsvarande 50 % av nybyggnadskostnaden ge 50 % av de elcertifikat anläggningen ursprungligen hade under ytterligare 15 år. Vidare anser jag att även andra åtgärder som leder till en ökad produktion av förnybar el än investeringar i produktionshöjande åtgärder ska kunna berättiga innehavaren av en anläggning att bli tilldelad elcertifikat. Det kan t.ex. handla om ett förändrat värmeunderlag eller om ett byte från fossila till förnybara bränslen i ett kraftvärmeverk.

Därutöver menar jag att det finns skäl att komplettera det nuvarande systemet med ett garanterat minimipris för elcertifikaten. Den ökning av förnybar energi som elcertifikaten hittills lett till har huvudsakligen skett genom ökad produktion i existerande anläggningar snarare än genom utbyggnad av ny teknik. Elcertifikatssystemet har således inte lyckats på denna punkt, trots de senaste årens elpriser. En förklaring till detta är att banker inte är så intresserade av att investera i projekt då det råder en osäkerhet

om framtida certifikatpriser. För att motverka detta problem och för att främja investeringar i nya anläggningar för förnybar elproduktion bör det införas ett garanterat minimipris för nya leverantörer av el från sol-, vind-, bio- och vågenergi. Det garanterade minimipriset bör fastställas årsvis och gälla för de anläggningar som färdigställs under respektive år för de närmast kommande 15 åren.

Regeringen bör genom ett uttalande uppmanas att vidta åtgärder i enlighet med vad som här förordas samt i erforderliga fall återkomma till riksdagen med förslag till lagändringar.

Med hänvisning till det sagda tillstyrks motionerna 2008/09:N3 (mp) och 2008/09:N11 (mp) i berörda delar. Det anförda ligger även i linje med vad som sägs i motion 2008/09:N280 (m) om att införa ett system som garanterar ett fast pris för producenter av el från förnybara energislag under en viss tid, varför även denna motion tillstyrks. Yrkandet i motion 2008/09:N375 (v) om att inrätta en nedtrappningsfas i elcertifikatssystemet bör inte föranleda någon åtgärd från riksdagens sida; det avstyrks följaktligen.

3. Mål för elcertifikatssystemet, punkt 3 (s, v, mp)

av Tomas Eneroth (s), Carina Adolfsson Elgestam (s), Alf Eriksson (s), Krister Örnfjäder (s), Karin Åström (s), Kent Persson (v), Börje Vestlund (s) och Per Bolund (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2008/09:N2 yrkande 3 och 2008/09:N375 yrkande 4.

Ställningstagande

Vi anser att en höjd ambitionsnivå i elcertifikatssystemet är nödvändig för att möjliggöra en fortsatt utbyggnad av den förnybara elproduktionen i Sverige i önskvärd takt. En revidering av nuvarande mål för elcertifikatssystemet, dvs. att produktionen av el från förnybara energikällor ska öka med 17 TWh till år 2016 i förhållande till 2002 års nivå, är angelägen inte minst mot bakgrund av EU-kommissionens förslag till direktiv om främjande av användningen av förnybar energi. För Sveriges del innebär direktivet att andelen förnybar elproduktion ska öka med drygt 9 procentenheter till år 2020 i förhållande till 2005 års nivå. En rimlig ambitionsnivå är enligt vår uppfattning att produktionen av el från förnybara energikällor ska öka med minst 30 TWh till år 2020 i förhållande till 2002 års nivå. Vidare menar vi att det är hög tid att omgående påbörja arbetet med att analysera hur elcertifikatssystemet ska utformas för att ett sådant mål ska

kunna uppnås. Besked om denna ambitionshöjning brådskar om industrin ska kunna ges nödvändiga planeringsförutsättningar. Riksdagen bör därför uppmana regeringen att snarast möjligt återkomma med förslag om hur elcertifikatssystemet ska utformas för att nå minst 30 TWh ny förnybar el till år 2020. Därmed blir motionerna 2008/09:N2 (s) och 2008/09:N375 (v) tillgodosedda i berörda delar och tillstyrks.

4. Certifikatberättigad elproduktion, punkt 4 – motiveringen (s)

av Tomas Eneroth (s), Carina Adolfsson Elgestam (s), Alf Eriksson (s), Krister Örnfjäder (s), Karin Åström (s) och Börje Vestlund (s).

Ställningstagande

Med anledning av vad som sägs i motionerna 2008/09:N11 (mp), 2008/09:N385 (mp), 2008/09:MJ457 (v) och 2008/09:MJ502 (mp) om vattenkraft och elcertifikatssystemet vill vi inledningsvis framhålla att vi ser positivt på vattenkraften som en förnybar energikälla. Vattenkraften är och har varit till stor nytta för landets elkonsumenter genom att bidra till en säker tillgång på el till rimliga priser. Samtidigt är det viktigt att värna om skyddet för nationalälvarna och andra i miljöbalken skyddade vattenområden. Genom en effektivisering av befintliga vattenkraftverk och ibruktagande av verk som tidigare tagits ur funktion bör den förnybara elproduktionen kunna ökas. Vidare finns enligt vår mening även en begränsad potential för nya småskaliga vattenkraftsanläggningar. Dessa anläggningar måste dock underkastas stränga miljöprövningar i enlighet med bestämmelserna i miljöbalken. Bland annat av detta skäl var vi socialdemokrater negativa till att den småskaliga vattenkraften genom riksdagens beslut återinfördes i elcertifikatssystemet utan att vissa avgörande klarlägganden gjordes av regeringen. Enligt vår uppfattning bör dock den småskaliga vattenkraften, inom begränsade ramar, även framgent stödjas genom elcertifikatssystemet.

När det gäller vad som anförs i motion 2008/09:N385 (mp) om att torven ska avlägsnas från elcertifikatssystemet kan konstateras att det bedrivs ett arbete med att utvärdera hur ett klimatanpassat torvbruk ska kunna stödjas för att minska effekterna av EU:s utsläppshandelssystem. Innan denna beredning slutförts bör inte riksdagen göra något nytt ställningstagande beträffande torvens ställning inom elcertifikatssystemet.

Med hänvisning till det anförda avstyrks samtliga i detta avsnitt aktuella motionsyrkanden.

5. Certifikatberättigad elproduktion, punkt 4 (v)

av Kent Persson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09: MJ457 yrkande 2 och avslår motionerna 2008/09: MJ502 yrkande 27, 2008/09: N11 yrkande 1 och 2008/09: N385.

Ställningstagande

Enligt min uppfattning bör den småskaliga vattenkraften – i likhet med vad som anförs i motion 2008/09: MJ457 (v) – uteslutas ur elcertifikatssystemet. Den begränsade mängd energi som kan vinnas genom en utbyggnad av den småskaliga vattenkraften står enligt min mening inte i proportion till den skada som naturen förorsakas. Våren 2006 beslutade riksdagen om en utfasning av den småskaliga vattenkraften från systemet. Vänsterpartiet stödde detta beslut. I detta sammanhang konstaterades bl.a. att elcertifikatssystemet, i kombination med stigande elpriser, hade skapat ett växande intresse för att återuppta driften i ett stort antal nedlagda vattenkraftsanläggningar. Motivet för beslutet var sålunda att begränsa det växande exploateringsstrycket på dessa anläggningar. Det återtagande som skedde hösten 2006 på initiativ av den då ny tillträdde borgerliga regeringen av nyssnämnda beslut, vilket således innebar att den småskaliga vattenkraften även fortsättningsvis skulle ingå i elcertifikatssystemet, var ett mycket olyckligt missgrepp som nu bör rättas till.

Med anledning av vad som sägs i motionerna 2008/09: N11, 2008/09: N385 och 2008/09: MJ502 (samtliga mp) om att ny vattenkraft bör tas bort ur elcertifikatssystemet vill jag framhålla min uppfattning att vattenkraften inte bör byggas ut ytterligare. Jag är dock positiv till om den på olika sätt kan effektiviseras. Möjligheten att bygga ut den storskaliga vattenkraften är i dag dock starkt begränsad. Nationalälvarna är enligt miljöbalken skyddade från vattenkraft, vattenreglering och vattenöverledning för kraftändamål. Detsamma gäller ett antal ytterligare vattenområden.

När det gäller vad som anförs i motion 2008/09: N385 (mp) om att torven ska avlägsnas från elcertifikatssystemet kan konstateras att det bedrivs ett arbete med att utvärdera hur ett klimatanpassat torvbruk ska kunna stödjas för att minska effekterna av EU:s utsläppshandelssystem. Innan denna beredning slutförts bör inte riksdagen göra något nytt ställningstagande beträffande torvens ställning inom elcertifikatssystemet.

Riksdagen bör med hänvisning till vad som här anförs uppmana regeringen att återkomma med förslag till ändringar i lagen om elcertifikat som innebär att den småskaliga vattenkraften exkluderas ur systemet. Med hänvisning till det anförda tillstyrks motion 2008/09:MJ457 (v) i berörd del. Övriga här aktuella motionsyrkanden avstyrks i motsvarande delar.

6. Certifikatberättigad elproduktion, punkt 4 (mp)

av Per Bolund (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2008/09:MJ502 yrkande 27, 2008/09:N11 yrkande 1 och 2008/09:N385 samt avslår motion 2008/09:MJ457 yrkande 2.

Ställningstagande

Enligt min mening är vattenkraften att betrakta som färdigutbyggd i vårt land. Sverige är redan i dag ett av de länder i världen som mest genomgripande har byggt ut vattenkraften. Kvarvarande strömmande vattendrag och deras unika miljö måste därför nu skyddas för att undvika att miljöer utarmas, arter slås ut och den biologiska mångfalden begränsas. Det sagda innebär att jag anser att det inte bör ske någon utbyggnad av vare sig storskalig eller småskalig vattenkraft. I stället bör nybyggd vattenkraft, såsom förordas i motionerna 2008/09:N11, 2008/09:N385 och 2008/09:MJ502 (samtliga mp), tas bort ur elcertifikatssystemet och den ska således inte kunna tilldelas några nya elcertifikat. Det finns däremot inga skäl att förhindra en förnyelse av äldre teknik i de befintliga kraftverken under förutsättning att detta inte får några negativa effekter på miljön. Effektiviseringen av de befintliga kraftverken genom utbyte av generatorer sker dock rutinmässigt, varför det inte finns några skäl till att subventionera vattenkraften över huvud taget via elcertifikatssystemet.

Vidare anser jag, i likhet med vad som anförs i motion 2008/09:N385 (mp), att torven ska uteslutas ur elcertifikatssystemet. Torv är att betrakta som ett fossilt bränsle och bör av detta skäl inte tilldelas elcertifikat.

Riksdagen bör därför anmoda regeringen att återkomma med förslag till lagändringar som innebär att såväl vattenkraften som torven utesluts ur elcertifikatssystemet i enlighet med vad som här anförs.

Med hänvisning till det sagda tillstyrks nämnda motioner i berörda delar. Motion 2008/09:MJ457 (v) kan i här aktuell del genom det anförda anses tillgodosedd, och den avstyrks.

7. En internationell elcertifikatsmarknad, punkt 5 (v)

av Kent Persson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09:N375 yrkande 6.

Ställningstagande

Jag anser att det finns en rad fördelar med en internationell marknad för elcertifikat. En internationell handel med elcertifikat bidrar till en bättre fungerande marknad med högre likviditet och ökad omsättning. Det skapar även en högre effektivitet och en ökad press på produktionskostnaderna för den förnybara elproduktionen. En internationell elcertifikatsmarknad skapar således bättre förutsättningar för att hålla nere konsumenternas kostnader för en ökad förnybar elproduktion.

Redan när elcertifikatssystemet introducerades fanns en ambition att sprida det till andra länder, inledningsvis till våra nordiska grannländer. Motiven för detta var dels miljömässiga, dels att göra systemet mer robust. Arbetet med att utveckla en internationell marknad för elcertifikat har dock gått trögt, även om vissa förnyade diskussioner har förts med Norge. Enligt min uppfattning bör riksdagen därför markera att arbetet med att utveckla en internationell marknad för elcertifikat bör ges ökad prioritet. I det inbegrips att tydliggöra för regeringen att den bör öka sina ansträngningar när det gäller att försöka skapa en internationell marknad för elcertifikat. I händelse av att resurser saknas för detta arbete måste behovet tillgodoses.

Det sagda överensstämmer med vad som anförs i motion 2008/09:N375 (v) om förhandlingar med andra länder. Motionen tillstyrks följaktligen i här berörd del.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2008/09:92 Ändringar i lagen (2003:113) om elcertifikat – tilldelningsprinciper och förhandsbesked:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2003:113) om elcertifikat.

Följdmotionen

2008/09:N11 av Per Bolund (mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ny vattenkraft ska tas bort ur elcertifikats-systemet och inte ska kunna tilldelas nya certifikat.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en nyinvestering i ett befintligt kraftverk ska kunna ge rätt till nya elcertifikat även om verket inte uppnår nystandard.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att även andra ökningar än nyinvesteringar ska kunna utgöra skäl för nya elcertifikat.

Motioner väckta med anledning av proposition 2008/09:9

2008/09:N2 av Tomas Eneroth m.fl. (s):

3. Riksdagen begär att regeringen snarast återkommer till riksdagen med ett förslag på hur elcertifikatssystemet ska utformas för att uppfylla målet om 30 TWh ny förnybar el till 2020.

2008/09:N3 av Lage Rahm m.fl. (mp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa ett garantipris för nya leverantörer av el från sol-, vind-, bio- eller vågenergi.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2008

2008/09: MJ457 av Wiwi-Anne Johansson m.fl. (v):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utesluta småskalig vattenkraft ur systemet med gröna certifikat.

2008/09: MJ502 av Tina Ehn m.fl. (mp):

27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att reglerna för elcertifikatssystem ändras så att ny utbyggnad av vattenkraft inte ska få certifikatsstöd.

2008/09: N280 av Staffan Appelros (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om s.k. feed in-tariffer för alternativ elproduktion.

2008/09: N375 av Kent Persson m.fl. (v):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om översynen av nivån på elcertifikatssystemet.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en nedtrappningsfas i elcertifikatssystemet.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om elcertifikatsförhandlingar med andra länder.

2008/09: N385 av Tina Ehn och Jan Lindholm (båda mp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ny vattenkraft och torv inte ska tilldelas elcertifikat.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (2003:113)
om elcertifikat

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2003:113) om elcertifikat
dels att 2 kap. 1, 2, 3, 5, 9 och 10 §§, 3 kap. 2 §, 6 kap. 6 §, 7 kap. 1 §
och 8 kap. 1 § samt rubriken närmast före 6 kap. 6 § ska ha följande
lydelse,

dels att det i lagen ska införas fyra nya paragrafer, 2 kap. 3 a–3 b och
9 a §§ samt 6 kap. 6 a §, samt närmast före 2 kap. 3 b § en ny rubrik av
följande lydelse,

dels att det i lagen närmast före 6 kap. 7 § ska införas en ny rubrik som
ska lyda ”Beslut om sanktionsavgift”.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***2 kap.**

1 §

Berättigad att bli tilldelad elcertifikat är innehavaren av en enligt 5 §
godkänd produktionsanläggning där el produceras med användande av en
eller flera av följande förnybara energikällor:

1. vindkraft,
2. solenergi,
3. vågenergi,
4. geotermisk energi, eller
5. biobränslen.

Om flera produktions-
anläggningar för vindkraft finns i
närheten av varandra och gemen-
samt matar in el på ledningsnätet,
skall de anses som separata
anläggningar vid tillämpningen av
denna lag.

Om flera produktions-
anläggningar för vindkraft finns i
närheten av varandra och gemen-
samt matar in el på ledningsnätet,
ska de anses som separata anlägg-
ningar vid tillämpningen av denna
lag.

*Om produktionskapaciteten till
följd av investeringar i produk-
tionshöjande åtgärder varaktigt
ökats i en anläggning som avses i
1 eller 1 a § efter utgången av år
2006, ska den ökade produktionen
av förnybar el berättiga inne-
havaren att bli tilldelad elcertifi-
kat.*

Regeringen eller, efter rege-
ringens bemyndigande, tillsyns-
myndigheten får meddela före-
skrifter om *vad som avses med
biobränslen i första stycket 5.*

Regeringen eller, efter rege-
ringens bemyndigande, tillsyns-
myndigheten får meddela före-
skrifter om

1. *vad som avses med bio-
bränslen i första stycket 5, och*
2. *villkoren för att tilldelas el-
certifikat enligt tredje stycket.*

2 §

Berättigad att bli tilldelad elcertifikat är även innehavaren av en enligt 5 § godkänd produktionsanläggning där el produceras med användande av vattenkraft, om produktionen sker

1. i en anläggning som var i drift vid utgången av april 2003 och som då hade en installerad effekt som inte var högre än 1500 kilowatt,

2. i annat fall än som avses i 1

a) i en anläggning som har tagits ur drift före den 1 juli 2001 och som därefter tagits i drift efter utgången av 2002, eller

b) i en anläggning som tagits i drift första gången efter utgången av 2002.

Om flera sådana anläggningar som avses i första stycket 1 finns i närheten av varandra och gemensamt matar in el på ledningsnätet, *skall* de anses som separata anläggningar vid tillämpningen av denna lag.

Om produktionskapaciteten *efter lagens ikraftträdande* ökats i en anläggning som var i drift vid utgången av april 2003, *skall* den ökade produktionen av el berättiga innehavaren att bli tilldelad elcertifikat *enligt de närmare föreskrifter som meddelas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten.*

a) i en anläggning som har tagits ur drift före den 1 juli 2001 och som därefter tagits i drift efter utgången av år 2002, eller

b) i en anläggning som tagits i drift första gången efter utgången av år 2002.

Om flera sådana anläggningar som avses i första stycket 1 finns i närheten av varandra och gemensamt matar in el på ledningsnätet, *ska* de anses som separata anläggningar vid tillämpningen av denna lag.

Om produktionskapaciteten *i en anläggning* ökats *efter utgången av april 2003*, *ska* den ökade produktionen av el berättiga innehavaren att bli tilldelad elcertifikat.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten får meddela föreskrifter om villkoren för att tilldelas elcertifikat enligt tredje stycket.

3 §

Tillsynsmyndigheten får i det enskilda fallet medge innehavaren av en produktionsanläggning, där el produceras med användande av vattenkraft och som inte omfattas av bestämmelsen i 2 §, rätt att bli tilldelad elcertifikat om

1. ett myndighetsbeslut, eller föreskrifter i annan lag eller förordning, ställer nya krav på hur verksamheten *skall* bedrivas eller hur anläggningen *skall* vara utformad och detta innebär att verksamhetens ekonomiska förutsättningar ändras på ett sådant ingripande sätt att en långsiktigt

Berättigad att bli tilldelad elcertifikat är innehavaren av en produktionsanläggning, där el produceras med användande av vattenkraft och som inte omfattas av bestämmelsen i 2 §, *om tillsynsmyndigheten i det enskilda fallet finner att*

1. ett myndighetsbeslut, eller föreskrifter i annan lag eller förordning, ställer nya krav på hur verksamheten *ska* bedrivas eller hur anläggningen *ska* vara utformad och detta innebär att verksamhetens ekonomiska förutsättningar ändras på ett sådant

lönsam produktion inte kan ske om innehavaren inte tilldelas elcertifikat, eller ingripande sätt att en långsiktig lönsam produktion inte kan ske om innehavaren inte tilldelas elcertifikat, eller

2. innehavaren i annat fall än som avses i 1 avser att göra omfattande ombyggnader eller andra stora investeringar i anläggningen och dessa är så kostsamma att en långsiktig lönsam produktion inte kan ske om innehavaren inte tilldelas elcertifikat.

Rätt till tilldelning av elcertifikat enligt första stycket 2 har endast innehavare av en anläggning som har en installerad effekt om högst 15 megawatt.

Ansökan om medgivande enligt denna paragraf skall ske samtidigt med ansökan om godkännande av anläggningen enligt 5 §.

3 a §

Om det i en produktionsanläggning, som är eller har varit godkänd av tillsynsmyndigheten enligt 5 §, har gjorts sådana omfattande ombyggnader eller andra investeringar att anläggningen ska anses som en ny anläggning, är innehavaren berättigad att bli tilldelad elcertifikat.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten får meddela föreskrifter om de åtgärder som krävs för att en anläggning ska anses som ny.

Förhandsbesked

3 b §

Tillsynsmyndigheten ska, efter ansökan av produktionsanläggningens innehavare, lämna förhandsbesked om möjligheten till godkännande för tilldelning av elcertifikat enligt 1 § tredje stycket, 2 § tredje stycket eller 3 a §.

Ett förhandsbesked, som innebär att ett godkännande enligt 5 § kommer att meddelas efter ansökan, får förenas med villkor och är bindande vid prövning av en ansökan om ett sådant godkännande.

5 §¹

Elcertifikat får bara tilldelas för produktion av förnybar el som sker i en produktionsanläggning som har godkänts av tillsynsmyndigheten.

Ett godkännande skall meddelas efter skriftlig ansökan från anläggningens innehavare, om

1. anläggningen uppfyller kraven i 1, 1 a eller 2 § eller innehavaren medges rätt till tilldelning av elcertifikat enligt 3 § eller 9 § första stycket, och

2. anläggningen har utrustning för sådan mätning och rapportering som anges i 4 § första stycket.

Elcertifikat får bara tilldelas för produktion av förnybar el som sker i en produktionsanläggning som tillsynsmyndigheten har godkänt för tilldelning av elcertifikat.

Tillsynsmyndigheten ska efter skriftlig ansökan från anläggningens innehavare besluta att en anläggning ska godkännas för tilldelning av elcertifikat, om

1. anläggningen har tagits i drift och uppfyller kraven i 1, 1 a, 2, 3 eller 3 a §, och

9 §²

Om en tilldelningsperiod till följd av 7 eller 8 § har löpt ut får tillsynsmyndigheten, efter ansökan av produktionsanläggningens innehavare, medge denne rätt att tilldelas elcertifikat, om det i fråga om anläggningen gjorts sådana omfattande ombyggnader eller andra investeringar att anläggningen skall anses som en ny anläggning. En sådan ansökan om medgivande skall ske samtidigt med en ny ansökan om godkännande enligt 5 §.

En certifikatberättigad producent som medgetts tilldelning enligt första stycket har rätt att tilldelas elcertifikat under femton sammanhängande år från det att den nya tilldelningen började, dock längst till utgången

För ökad produktionskapacitet i anläggningar som avses i 1 § tredje stycket och 2 § tredje stycket har producenten inte rätt att tilldelas elcertifikat när femton år har gått från den dag då produktionen av förnybar el ökade. Elcertifikat får inte heller tilldelas efter utgången av år 2030.

För anläggningar som avses i 3 a § har producenten inte rätt att tilldelas elcertifikat när femton år har gått från den dag då anläggningen, enligt tillsynsmyndighetens beslut om godkännande enligt 5 §, är att anse som ny. Elcertifikat får inte heller tilldelas efter utgången av år 2030.

Om en ansökan om godkännande för tilldelning av elcertifikat enligt 1 § tredje

¹ Senaste lydelse 2006:1016.

² Senaste lydelse 2006:1589.

av år 2030.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten får meddela föreskrifter om de åtgärder som krävs för att en anläggning skall anses som ny.

stycket, 2 § tredje stycket, eller 3 a § kommer in till tillsynsmyndigheten efter det att anläggningens godkännande för tilldelning har återkallats enligt 6 kap. 6 § 3 a, får elcertifikat endast tilldelas från tillsynsmyndighetens nya beslut om godkännande för tilldelning av elcertifikat.

9 a §

Om en anläggnings godkännande för tilldelning av elcertifikat har återkallats enligt 6 kap. 6 §, får elcertifikat inte tilldelas för samma produktionsanläggning om anläggningen endast har flyttats till en annan plats.

Tilldelning av elcertifikat för ökad produktionskapacitet enligt 1 § tredje stycket eller 2 § tredje stycket får dock ske trots vad som sägs i första stycket.

10 §³

Har en certifikatberättigad producent varit förhindrad att tilldelas elcertifikat får tillsynsmyndigheten, om det finns synnerliga skäl, efter ansökan av producenten medge en förlängning av en tilldelningsperiod som följer av 7, 8 eller 9 § *andra stycket*. En sådan förlängning skall motsvara den tid producenten har varit förhindrad att tilldelas elcertifikat, dock längst till utgången av år 2030.

Har en certifikatberättigad producent varit förhindrad att tilldelas elcertifikat får tillsynsmyndigheten, om det finns synnerliga skäl, efter ansökan av producenten medge en förlängning av en tilldelningsperiod som följer av 7, 8 eller 9 §. En sådan förlängning ska motsvara den tid producenten har varit förhindrad att tilldelas elcertifikat, dock längst till utgången av år 2030.

3 kap.

2 §⁴

Elcertifikatsregistret skall bestå av certifikatkonton, som skall läggas upp för certifikatberättigade producenter och för dem som är

Elcertifikatsregistret ska bestå av certifikatkonton, som ska läggas upp för certifikatberättigade producenter och för dem som är

³ Senaste lydelse 2006:1589.

⁴ Senaste lydelse 2006:1016.

kvotpliktiga och har registrerats enligt 4 kap. 7 eller 8 §.

kvotpliktiga och *deklarations-skyldiga* och har registrerats enligt 4 kap. 7, 7 a eller 8 §.

6 kap.

Återkallelse av godkännande enligt 2 kap. 5 § och beslut om sanktionsavgift

Återkallelse av godkännande och av förhandsbesked

6 §⁵

Tillsynsmyndigheten *skall* återkalla ett godkännande *av en anläggning*

Tillsynsmyndigheten *ska* återkalla ett godkännande *för tilldelning av elcertifikat*

1. om anläggningen inte längre uppfyller förutsättningarna för ett godkännande enligt 2 kap. 5 §,

2. om godkännandet har lämnats på grund av oriktiga eller vilseledande uppgifter i en ansökan om godkännande och dessa haft betydelse för innehavarens rätt att tilldelas elcertifikat, *eller*

3. om *tilldelningen* av elcertifikat har *upphört*

3. om *tidsperioden* för *tilldelning* av elcertifikat har *löpt ut*

a) enligt 2 kap. 7 eller 8 §,

a) enligt 2 kap. 7, 8 eller 9 §,

b) efter en sådan ny tilldelningsperiod som avses i 2 kap. 9 §, eller

b) efter en sådan förlängd tilldelningsperiod som avses i 2 kap. 10 §, *eller*

c) efter en sådan förlängd tilldelningsperiod som avses i 2 kap. 10 §.

4. om *tillsynsmyndigheten* har *fattat ett nytt beslut om godkännande* enligt 2 kap. 3 a §.

6 a §

Tillsynsmyndigheten ska återkalla ett förhandsbesked om möjligheten till godkännande för tilldelning av elcertifikat

1. om de förutsättningar som låg till grund för beslutet *ändrats, eller*

2. om *förhandsbeskedet* har *lämnats på grund av oriktiga eller vilseledande uppgifter och dessa haft betydelse för ärendets avgörande.*

⁵ Senaste lydelse 2006:1589.

*Lydelse enligt prop. 2008/09:9**Föreslagen lydelse***7 kap.**

1 §

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som uppsåtligen
 1. bryter mot skyldigheten att 1. bryter mot skyldigheten att
 göra en anmälan enligt 4 kap. 7 § göra en anmälan enligt 4 kap. 7 §
 första stycket eller, *såvitt* gäller första stycket eller, *när det* gäller
 elanvändare, 6 kap. 7 a § *första* elanvändare, 6 kap. 7 a § *andra*
 stycket, eller stycket, eller

2. i en deklARATION som avses i 4 kap. 9 § eller 6 kap. 7 c § första stycket lämnar en oriktig eller vilseledande uppgift om mängden såld, använd eller producerad el.

Är ett brott som avses i första stycket att anse som grovt, *skall* Är ett brott som avses i första stycket att anse som grovt, *ska*
 dömas till fängelse i högst två år. I dömas till fängelse i högst två år. I
 ringa fall döms inte till ansvar. ringa fall döms inte till ansvar.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***8 kap.**1 §⁶

Beslut av tillsynsmyndigheten i följande frågor får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol:

1. godkännande av anläggningar enligt 2 kap. 5 §.	1. godkännande enligt 2 kap. 5 § och förhandsbesked enligt 2 kap. 3 b §,
2. <i>ny</i> eller förlängd tilldelningsperiod enligt 2 kap. 9 eller 10 §,	2. förlängd tilldelningsperiod enligt 2 kap. 10 §,
3. registrering enligt 4 kap. 8 §,	
4. kvotpliktsavgift enligt 5 kap. 1 och 3 §§,	
5. begäran som förenats med vite enligt 6 kap. 2 §,	
6. föreläggande som förenats med vite enligt 6 kap. 3 §,	
7. återkallelse av godkännande enligt 6 kap. 6 §,	7. återkallelse av godkännande enligt 6 kap. 6 § och av förhandsbesked enligt 6 kap. 6 a §,
8. sanktionsavgift enligt 6 kap. 7 §,	
9. avregistrering enligt 6 kap. 7 b §,	
10. föreläggande som förenats med vite enligt 6 kap. 9 §,	
11. begäran som förenats med vite enligt 6 kap. 10 §,	
12. begäran som förenats med vite enligt 6 kap. 10 a §, och	
13. förseningsavgift enligt 6 kap. 12 §.	

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2009.

⁶ Senaste lydelse 2006:1016.

2. Bestämmelsen i 3 kap. 2 § i sin nya lydelse tillämpas från och med den 1 januari 2009.